

# TURISM

## Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

### 1. Informație de contact

#### 1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statistică transporturilor, turismului și TIC

#### 1.2. Persoana de contact

**Laura Muntean**, șef direcție

tel.: 022 40 30 28

e-mail: [laura.muntean@statistica.gov.md](mailto:laura.muntean@statistica.gov.md)

**Janeta Savva**, consultant principal

tel.: 022 72 84 74

e-mail: [janeta.savva@statistica.gov.md](mailto:janeta.savva@statistica.gov.md)

### 2. Actualizarea metadatelor

#### 2.1. Ultima certificare a metadatelor

28.02.2022

#### 2.2. Ultima actualizare a metadatelor

21.02.2020

### 3. Prezentarea statistică

#### 3.1. Descrierea generală

Statistica turismului cuprinde principalii indicatori care caracterizează capacitatea și frecvența structurilor de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare turistică, precum și activitatea turistică a agențiilor de turism și turoperatorilor.

Începând cu anul 2004 se realizează cercetările statistice exhaustive vizând structurile de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare menite să asigure beneficiarii cu informații statistice referitoare la:

- existența numărului de structuri de cazare, de camere și locuri-pat din camerele existente (cu periodicitate anuală);
- numărul de turiști cazați și de înnopțări ale turiștilor în structurile de cazare (cu periodicitate trimestrială, cuprind date pentru fiecare lună din trimestrul cercetat).

În cercetările statistice nominalizate sunt cuprinse toate tipurile de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică de pe teritoriul țării. Principiile metodologice privind cercetările statistice cu privire la structurile de cazare turistică colectivă, cu unele excepții, corespund cerințelor Directivei 95/57/EC (p. A și B).

Datele statistice privind activitatea turistică a agențiilor de turism și turoperatorilor sunt elaborate în baza cercetării statistice exhaustive care cuprinde agenții economici care desfășoară activitate turistică precum și altă activitate de organizare a călătoriilor turistice. Astfel, se realizează situația și evoluția din statistica turismului organizat care cuprinde indicatori trimestriali: numărul turiștilor și excursioniștilor participanți la turismul intern, receptor și emițător, numărul de zile-turist, numărul de personal ocupat la agențiile de turism și turoperatori.

## 3.2. Concepte și definiții

### 3.2.1. Definiții

#### I. Concepte și definiții specifice structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare

Prin **structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică** se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

**Structura de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare turistică** este acea structură care pune la dispoziția călătorilor camere sau spații, iar numărul de locuri pe care îl furnizează trebuie să fie mai mare decât un minimum specificat pentru grupuri de persoane, mai numeroase decât o simplă familie; toate locurile structurii de primire trebuie să dispună de o administrație comercială comună, chiar dacă este o unitate non profit (cu scop nelucrativ).

Nu sunt considerate structuri de cazare turistică:

- unități de cazare folosite în exclusivitate de posesori sau chiriași pe o durată mai mare de un an, indiferent de clasificarea acestora;
- locuințele secundare ale populației, utilizate în scopuri turistice în mod exclusiv de posesorii acestora;
- căminele, internatele școlare pe perioada anului școlar;
- unitățile spitalicești (cu excepția sanatoriilor și altor spații similare ce practică activități turistice);
- vagoanele dormitor;
- barăcile și dormitoarele pentru muncitori, căminele de bătrâni și casele de copii.

Structurile de cazare turistică nu includ tipul de unitate “camere de închiriat în locuințe familiale”, indiferent de numărul de locuri-pat existente în aceste unități.

**Capacitatea de cazare turistică existentă (instalată)** reprezintă numărul de locuri de cazare de folosință turistică înscrise în ultimul act de recepție, omologare, clasificare al structurii de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, exclusiv paturile suplimentare care se pot instala în caz de necesitate. Numărul de locuri este determinat pentru structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică existente la 31 decembrie, aflate în stare de funcționare.

**Capacitatea de cazare turistică în funcțiune** reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținând cont de numărul de zile cât sunt deschise structurile în perioada considerată, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor. Se exprimă în locuri-zile (număr de locuri x număr de zile). Se exclud locurile din camerele sau structurile închise temporar din lipsă de turiști, pentru reparații sau pentru alte motive.

Numărul de **locuri pat** este determinat de numărul de persoane care pot petrece noaptea în paturile instalate în structura de primire turistică.

**Sosirea unui turist în structura de primire turistică cu funcțiuni de cazare** se produce când o persoană se înscrie în registrul structurii de cazare turistică pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de cazare se socotește o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înnoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă. Turiștii rămași în structură din luna anterioară celei raportate nu sunt incluși la numărul de sosiri. Pentru familiile găzduite în structura de cazare turistică, la numărul de sosiri se include fiecare membru al familiei pentru care s-a plătit cel puțin un loc de cazare.

**Turiștii cazați în unitățile de cazare turistică** cuprind toate persoanele (rezidenți și nerezidenți) care călătoresc în afara localităților în care își au domiciliul stabil, pentru o perioadă mai mică de 12 luni, și stau cel puțin o noapte într-o unitate de cazare turistică în locul vizitat din țară; motivul principal al călătoriei este altul decât acela de a exercita o activitate remunerată în locul vizitat.

**Înnoptarea** este intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența spațiului de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt avute în vedere și înnoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de clienți).

**Înnoptarea turistică** este considerată a fi fiecare noapte petrecută de un turist sau pentru care un turist este înregistrat (prezența sa fizică nefiind necesară) într-o structură de cazare turistică.

**Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune** exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

**Durata medie a șederii** se calculează prin împărțirea numărului de înnoptări realizate la numărul de sosiri ale turiștilor.

## II. Concepte și definiții specifice activității turistice a agențiilor de turism și turoperatorilor

**Agențiile de turism** sunt persoane fizice sau juridice care vând sau oferă spre vânzare servicii turistice proprii sau contractate de la alți furnizori, precum și pachete de servicii turistice stabilite de turoperator.

**Turoperatorii** sunt persoane fizice sau juridice care organizează pachete de servicii turistice și le vând sau le oferă spre vânzare direct sau prin intermediul unei agenții de turism.

**Turismul** cuprinde activitățile desfășurate de persoane în cursul călătoriilor și șederii lor în afara mediului lor obișnuit (reședinței obișnuite), pentru o perioadă consecutivă care să nu depășească un an, în scopuri de odihnă, pentru afaceri, vizitarea prietenilor și rudelor, tratament medical, religie, pelerinaj.

**Turism organizat** – formă de turism caracterizată prin înțelegeri prealabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism:

- a) **turismul intern:** deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic ;
- b) **turismul receptor:** primirea de către o țară, în scop turistic, a persoanelor străine, cu un sejur mai mare de 24 de ore;
- c) **turismul emițător:** deplasarea rezidenților unei țări în afara granițelor acesteia în scop turistic, cu un sejur mai mare de 24 de ore.

Cele trei forme de bază ale turismului, enunțate anterior, pot fi asociate, obținându-se următoarele categorii de turism:

- turismul *intern* - deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării în scop turistic;
- turismul *național* care regrupează turismul intern și turismul emițător;
- turismul *internațional* ansamblu de relații și fenomene ce rezulta din deplasarea și sejurul persoanelor ce vizitează, în scop turistic, o țară alta decât țara de reședință. Cuprinde turismul receptor și cel emițător.

**Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat** sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de agenții economice care organizează activitatea turistică.

**Turiștii** reprezintă persoanele fizice care se deplasează în orice loc, altul decât locul său de reședință, pe o durată de cel puțin 24 de ore și în alt scop decât desfășurarea unei activități remunerate în locul vizitat.

**Excursioniștii** (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

**Pachet turistic** (pachet de vacanță, pachet de călătorie) este combinație prestabilită a cel puțin două servicii turistice, vândute sau oferite spre vânzare ca un singur produs, la un preț în care costul fiecărui component nu este identificat separat, aceste prestații depășind 24 de ore.

**Sejurul turistic** reprezintă intervalul de timp în care un turist consumă pachetul de servicii turistice în aceeași destinație turistică.

**Durata medie a sejurului** - raportul numărului de turiști-zile la numărul de turiști participanți la

acțiunile turistice organizate de agențiile de turism și turoperatori.

### 3.2.2. Unitatea de măsură

Datele sunt exprimate în valoare absolută, *în unități*; excepție indicele de utilizare, *în %*.

### 3.2.3. Formula de calcul

#### Capacitatea de cazare turistică în funcțiune:

$$Cf = (LP \times DP) + (LS \times DS) + (LC \times DC)$$

**Cf** - capacitatea de cazare turistică în funcțiune;

**LP** - numărul mediu de locuri-pat din camerele permanente;

**LS** - numărul mediu de locuri-pat din camerele sezoniere;

**LC** - numărul mediu de locuri sezoniere oferite în căsuțe și terenuri de campare;

**DP** - numărul de zile dintr-o anumită perioadă în care structura a fost deschisă pentru locurile-pat din camerele permanente;

**DS** - numărul de zile dintr-o anumită perioadă în care structura a fost deschisă pentru locurile-pat din camerele sezoniere;

**DC** - numărul de zile dintr-o anumită perioadă în care structura a fost deschisă pentru locurile sezoniere oferite în căsuțe și terenuri de campare.

#### Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune:

$$In = (Nin / Cf) \times 100$$

**In** - indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune;

**N în** - numărul de înnopțiuni înregistrate într-o anumită perioadă;

**Cf** - capacitatea de cazare turistică în funcțiune.

#### Indicele de utilizare netă a camerelor:

$$Vn = (Q / Hd) \times 100$$

**Vn** - indicele de utilizare netă a camerelor;

**Q** - suma camerelor ocupate într-o anumită perioadă;

**Hd** - numărul de camere efectiv disponibile în unitate.

#### Durata medie a șederii:

$$Dm = (Nin / Ns)$$

**Nin** - numărul de înnopțiuni înregistrate într-o anumită perioadă;

**Ns** - numărul de sosiri ale turiștilor într-o anumită perioadă.

### 3.3. Clasificările utilizate

Clasificări și nomenclatoare utilizate:

**Clasificatorul Activităților Economice** a Moldovei (CAEM, Rev.2), armonizat cu NACE Rev.2, aprobat prin Hotărârea Colegiului Biroului Național de Statistică nr.20 din 29.12.2009. Pus în aplicare de la 01.01.2014. Ediția 2009;

**Clasificatorul formelor de proprietate** din Republica Moldova (CFP): aprobat prin Hotărârea Departamentului Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică nr.276-st din 04.02.1997;

**Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale** al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003. Pus în aplicare de la - 03.09.2003.

Pentru realizarea cercetărilor statistice de turism se utilizează următoarele clasificări/nomenclatoare specifice:

- tipuri de structuri și categorii de confort;

- nomenclatorul de țări;

- forma de turism (turismul organizat);

- scopul vizitei turiștilor (turismul organizat).

### 3.4. Sfera de cuprindere

#### 3.4.1. Acoperirea sectorială

Clasificarea activităților la nivel de clasă CAEM, Rev.2: 5510, 5520, 5530, 5590; la codul 5520 CAEM, Rev.2 se urmăresc numai structurile de cazare turistică (se exclud mijloacele de cazare neturistică: cămine studențești, internate ș. a.).

#### 3.4.2. Populația statistică

Cercetările statistice (enumerare la pct. 4.2.1.) cuprind:

- trimestrial (f.nr.1 B-SC), anual (f.nr.1 A-SC) - structurile de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare turistică de pe teritoriul țării;
- trimestrial (f.nr.1 tur) - agenții economici (agențiile de turism și turoperatorii), care desfășoară activitate turistică, precum și altă activitate de organizare a călătoriilor turistice.

#### 3.4.3. Geografică

Informația este elaborată și diseminată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender.

#### 3.4.4. Temporală

Seriile de timp disponibile în publicațiile și pe pagina web ale BNS:

- date **anuale** cu privire la capacitatea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare - începând cu anul 2004;
- date **trimestriale și anuale** cu privire la frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare - începând cu anul 2004;
- date **trimestriale și anuale** cu privire la turismul organizat de agențiile de turism și turooperatori - începând cu anul 2000.

### 3.5. Nivelul de dezagregare

Datele rezultate din cercetările statistice privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare, sunt dezagregate după :

**Raioane, municipii și UTA Găgăuzia** (35), regiuni *economice de dezvoltare* (mun. Chișinău, Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia);

**Forme de proprietate:** proprietatea publică, proprietatea privată, proprietatea mixtă (publică și privată) fără participare străină, proprietatea străină, proprietatea întreprinderilor mixte;

**Tipuri de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică și categorii de confort** – stabilite prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 27 mai 2003 nr.643 (*în rețeaua structurilor de cazare turistică există și structuri neclasificate pe tipuri și stele, care se urmăresc de către B.N.S. în cercetările statistice privind capacitatea și frecventarea structurilor de cazare turistică*);

**Țări de origine** ale turiștilor (pentru numărul de sosiri și înnopțări în structurile de cazare) ;

**Țări de origine/destinație** ale turiștilor (turismul organizat);

**Forma de turism** - turismul organizat (intern, receptor și emițător);

**Scopul vizitei turiștilor** - turismul organizat (de agrement și odihnă, afaceri și profesional, de tratament, alte scopuri).

Simboluri folosite:

- evenimentul nu a existat;
- 0,0 număr mic de cazuri.

<b>3.6. Periodicitatea diseminării</b>
Anual (f.nr.1 A-SC). Trimestrial (f.nr.1 B-SC, f.nr.1 tur).
<b>3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)</b>
Datele anuale/trimestriale: (f.nr.1 A-SC) - a 55-a zi după perioada de raportare; (f.nr.1 B-SC și f.nr.1 tur) - a 45-a zi după perioada de raportare.
<b>3.8. Revizuirea</b>
Datele anuale sunt finale la prima diseminare, cele trimestriale - preliminare, care sunt revizuite și diseminate anual.
<b>3.9. Perioada de referință</b>
Datele anuale (f.nr.1 A-SC) - <i>perioada de referință</i> se referă la situația existentă la 31 decembrie. Datele trimestriale (f.nr.1 B-SC și f.nr.1 tur) - <i>perioada de referință</i> pentru care se înregistrează datele statistice sunt trimestriale și cumulativ de la începutul anului calendaristic.

<b>4. Colectarea și procesarea datelor</b>
<b>4.1. Sursa de date</b>
<b>4.1.1. Cercetări statistice</b>
Vezi p. 4.2.
<b>4.1.2. Surse administrative</b>
Informația privind clasificarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare;
<b>4.1.3. Estimări</b>
Nu se aplică.
<b>4.2. Caracteristica cercetării statistice</b>
<b>4.2.1. Obiectiv și scurt istoric</b>
<p><b>Obiectivele cercetărilor statistice privind: Capacitatea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare (f. nr. 1A-SC) și Cazarea turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare (f. nr. 1B-SC) sunt următoarele:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- culegerea de date privind numărul de structuri deschise, numărul mediu de camere și locuri oferite, numărul de sosiri și înnopțări ale turiștilor moldoveni și străini;</li> <li>- obținerea unor statistici de calitate referitoare la frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică;</li> <li>- valorificarea rezultatelor cercetării statistice prin publicații în acest domeniu.</li> </ul> <p>Informațiile referitoare la frecventarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică sunt utilizate pentru lucrări de analiză și prognoză privind activitatea de turism, de către autoritățile publice centrale, societăți cu activitate de turism și alți utilizatori.</p> <p>În vederea armonizării statisticilor de turism care se realizează în Moldova cu statisticile de turism recomandate de EUROSTAT și cu legislația UE (Directiva Consiliului 95/57/EC), pentru prima dată au fost realizate: cercetarea exhaustivă vizînd capacitatea structurilor de cazare turistică colective și cercetarea pilot vizînd frecventarea acestora, prin care s-au colectat date pentru trimestrul III 2002, sistemul de indicatori fiind în corespundere cu cerințele Directivei 95/57/EC (p. A și B)</p> <p>În temeiul cercetărilor statistice nominalizate, s-a realizat cercetarea statistică propriu-zisă cu privire la cazarea turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, începînd cu trimestrul I 2003, iar la sfîrșitul anului s-a efectuat actualizarea capacității structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare..</p> <p>Deoarece prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova din 27 mai 2003 nr.643 a fost aprobată clasificarea la nivel național al structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică, a urmat perfectarea formularelor de rapoarte statistice și modificarea informației pentru diseminare</p>

conform clasificării în vigoare. Astfel începînd cu trimestrul I 2004 se păstrează continuitatea seriilor de timp pentru această activitate statistică.

**Cercetarea statistică privind activitatea turistică a agențiilor de turism și turoperatorilor** (f. nr. 1-tur) are următoarele obiective:

- culegerea de date trimestriale/anuale privind activitatea agențiilor de turism și turoperatorilor: *numărul de turiști și excursioniști, de zile-turist, durata medie a sejurului și volumul încasărilor* de la serviciile prestate de către agenții economici care desfășoară activitate turistică, precum și altă activitate de organizare a călătoriilor turistice pentru acțiunile turistice interne și externe; *numărul de sosiri ale nerezidenților în Republica Moldova, grupați după scopul vizitei și după țara de origine; numărul de plecări ale cetățenilor moldoveni în străinătate, grupați după scopul vizitei și după țara de destinație, etc;*
- obținerea unor statistici de calitate referitoare la activitatea agențiilor de turism și turoperatorilor;
- valorificarea rezultatelor cercetării statistice prin publicații în acest domeniu.

#### 4.2.2. Unitatea statistică

**Unitatea de observare pentru cercetările:**

f. nr.1A-SC și f. nr.1B-SC: Agenții economici sau persoanele fizice care administrează efectiv structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare;

f. nr.1 tur: Agenții economici care practica activități din domeniul turismului (agenții de turism și turoperatorii).

#### 4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Numărul unităților cuprinse în cercetările statistice :

f. nr 1 A-SC - 272 unități,

f. nr 1 B-SC – 247 unități;

f. nr 1 tur – 400 unități.

#### 4.2.4. Periodicitatea cercetării

Anual - f. nr. 1 A-SC,

trimestrial - f. nr. 1 B-SC, f. nr. 1 tur.

#### 4.2.5. Colectarea datelor

**Tipul de cercetare:** exhaustiv.

**Perioada de referință:**

f. nr.1A-SC - pentru care se înregistrează datele statistice se referă la situația existentă la 31 decembrie;

f. nr 1 B-SC - trimestrul / luna calendaristică pe unii indicatori, cumulativ de la începutul anului;

f. nr 1 tur - trimestrul calendaristic/ cumulativ de la începutul anului.

**Perioada de înregistrare:**

f. nr.1A-SC - 01 februarie;

f. nr.1 B-SC - pînă la data de 25 a lunii următoare perioadei de raportare;

f. nr.1 tur - pînă la data de 25 a lunii următoare perioadei de raportare.

Rapoartele statistice (f. nr.1A-SC, f. nr.1B-SC și f. nr. 1 tur) se completează on-line sau pe suport de hârtie. Agenții economici, care administrează efectiv structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică/agențiile de turism și turoperatorii completează formularele rapoartelor statistice conform precizărilor metodologice ce le însoțesc și le transmit la centrele regionale pentru statistică.

### 4.3. Procesarea și compilarea datelor

#### 4.3.1. Validarea datelor

Datele sunt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date la prima etapă în cadrul centrului regional pentru statistică, iar apoi și la nivel central de către BNS. Rezultatele cercetărilor statistice se concretizează sub forma indicatorilor statistici de total, valori

procentuale și valori medii. Controalele se bazează atât pe metode vizuale cât și automatizate utilizând aplicații-soft.

Metodele de control permit verificarea :

- integrității datelor completate în raport;
- corespunderii datelor de identificare;
- respectării condițiilor logice de corelare a datelor.

#### **4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor**

Nu se aplică.

#### **4.3.3. Ajustările**

Nu se efectuează ajustări.

#### **4.3.4. Asigurarea calității**

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau celor inconsistente.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu respondenții pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.

### **4.4. Precizia datelor**

#### **4.4.1. Rata de non-răspunsuri**

Nu se aplică.

#### **4.4.2. Erori de eșantionare**

Nu se aplică.

## **5. Comparabilitate și coerență**

### **5.1. Comparabilitatea internațională**

Colectarea datelor statistice privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, cu unele excepții, este în conformitate cu Recomandările Oficiului de Statistică al Uniunii Europene (EUROSTAT) prin Directiva 95/57/CE din data de 23.11.1995 (p. A și B).

### **5.2. Comparabilitatea în timp**

Comparabilitatea datelor din seria de timp (vezi pct.3.4.4.) este asigurată. Excepție, datele cu privire la **numărul de sosiri ale nerezidenților** în Republica Moldova în anii 2000-2007 – datele diseminate se referă la numărul de sosiri ale persoanelor străine care au beneficiat de serviciile agenților de turism și turoperatorilor (inclusiv nerezidenții care au fost cazați în unitățile de cazare care le aparțin).



### 5.3. Coerența cu alte statistici

Coerența cu alte statistici este asigurată prin utilizarea acelorași clasificatoare naționale.

Definițiile și noțiunile utilizate în cercetările statistice pe turism, sunt comune.

Coerența datelor disponibile în cercetările statistice trimestriale și anuale este asigurată.

Datele cu privire la numărul turiștilor diferă între cercetările statistice f. nr. 1-B-SC care cuprinde numărul turiștilor cazați în unitățile de cazare turistică și f. nr. 1- tur. - numărul turiștilor participanți la turismul organizat de către agențiile de turism și turoperatori.

## 6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului unic al statisticii oficiale, cu stabilirea principiilor generale pentru colectarea, prelucrarea, centralizarea, diseminarea, stocarea informației statistice (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniază indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială

[www.statistica.gov.md](http://www.statistica.gov.md), rubrica Despre BNS

(<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

## 7. Confidențialitatea

### 7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat, ca datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sunt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget,

prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sunt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice”.

## **7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității**

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, Personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă..

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

## **8. Accesul la informație și formatul diseminării**

### **8.1. Accesul la informație**

#### **8.1.1. Calendarul de emitere**

Anual este elaborat Calendarul de emitere a informațiilor statistice elaborate de BNS.

#### **8.1.2. Accesul la calendarul de emitere**

Calendarul de emitere a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS [www.statistica.gov.md](http://www.statistica.gov.md).

#### **8.1.3. Accesul la date statistice**

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- a) Producătorii de statistici oficiale sunt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale.
- b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.;

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina [www.statistica.gov.md](http://www.statistica.gov.md), rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS [www.statistica.gov.md](http://www.statistica.gov.md) reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina oficială.

### **8.2. Formatul diseminării**

#### **8.2.1. Informații operative / Note analitice**

Informațiile operative și notele analitice sunt publicate pe pagina oficială a BNS:

<http://www.statistica.gov.md> la rubrica Comunicate de presă, conform Calendarului de emitere a

informațiilor de presă.
<b>8.2.2. Publicații</b>
<p>Datele statistice referitoare la capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică, activitatea agențiilor de turism și turoperatorilor se diseminează în capitolul TURISM din publicațiile statistice :</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Anuarul statistic;</li> <li>- Breviarul statistic;</li> <li>- Buletinele statistice trimestriale;</li> <li>- Informații operative trimestriale și anuale, etc.</li> </ul> <p>Accesul la publicații:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- în format electronic, pe pagina oficială a BNS <a href="http://www.statistica.gov.md">www.statistica.gov.md</a>, rubrica Produse și servicii / Publicații <a href="http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&amp;idc=350&amp;nod=1&amp;">http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&amp;idc=350&amp;nod=1&amp;</a>)</li> <li>- pe suport de hârtie – în biblioteca BNS ( mai multe detalii la adresa <a href="http://www.statistica.gov.md/libview.php?l=ro&amp;idc=340&amp;id=2400">http://www.statistica.gov.md/libview.php?l=ro&amp;idc=340&amp;id=2400</a>)</li> </ul> <p>sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa <a href="http://www.statistica.gov.md">www.statistica.gov.md</a>, rubrica Produse și servicii / Publicații <a href="http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&amp;idc=350&amp;id=2219">http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&amp;idc=350&amp;id=2219</a>)</p>
<b>8.2.3. Baze de date/serii de timp</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Banca de date statistice <a href="http://statbank.statistica.md">http://statbank.statistica.md</a>, domeniul <i>Statistica economica / Turism</i></li> <li>- Pagina oficială a BNS: <a href="http://www.statistica.gov.md">http://www.statistica.gov.md</a> la rubricile: <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>Comunicate de presă</i></li> <li>• <i>Statistici pe domenii / Statistica economica / Turism</i></li> <li>• <i>Produse și servicii / Publicații</i></li> </ul> </li> </ul>
<b>8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale</b>
<p>Anual - Chestionarele pentru publicațiile Organizației Mondiale a Turismului (OMT):</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Compendium privind statistica turismului;</li> <li>- Anuarul privind statistica turismului;</li> <li>- Tendințe pe piața turismului.</li> </ul>
<b>8.2.5. Solicitări de date suplimentare</b>
<p>BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică <a href="mailto:moldstat@statistica.gov.md">moldstat@statistica.gov.md</a> sau online – <a href="http://www.statistica.gov.md">www.statistica.gov.md</a> rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice <a href="http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro">http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro</a></p>

<b>9. Referințe (link-uri) utile</b>
<b>9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia</b>
<p>Metodologia este disponibilă pe pagina oficială <a href="http://www.statistica.gov.md">www.statistica.gov.md</a>, rubrica Metadate (<a href="http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&amp;idc=351&amp;nod=1&amp;">http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&amp;idc=351&amp;nod=1&amp;</a>).</p>
<b>9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare</b>
<p>Rapoartele de evaluare a BNS sînt disponibile pe pagina oficială <a href="http://www.statistica.gov.md">www.statistica.gov.md</a>, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<a href="http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&amp;idc=399&amp;id=2739">http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&amp;idc=399&amp;id=2739</a>).</p>
<b>9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor</b>
<p>Sondajele de opinie ale utilizatorilor sînt disponibile pe pagina oficială <a href="http://www.statistica.gov.md">www.statistica.gov.md</a>, rubrica</p>

Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie  
(<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

#### 9.4. Alte referințe utile

Baza de date EUROSTAT	<a href="http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database">http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database</a>
Baza de date statistice a OMT	<a href="http://stat.wto.org/Home/WSDBHome.aspx?Language=E">http://stat.wto.org/Home/WSDBHome.aspx?Language=E</a>